

Legolcsóbb ujság képekkel a magyar nép számára!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„JÓ BARÁT”

ezimű

KÉPES UJSÁGRA.

(Egész évre 2 forint.)

A magyar emberben mindig megvolt az a vágy, hogy kívánt okluni, tapasztalni, saját és mások tapasztalatai által bölcsébbé lenni. Nem is volna életrevaló; nem is tudott volna fennmaradni oly sok száz esztendőn keresztül, annyi ellenséges támadás, annyi sorscsapás közt, ha ez a jóra való tulajdonsága meg nem lett volna.

Most és ezután még nagyobb szükségünk van eme tulajdonságunk ápolására, mint eddig, mert sokkal gyorsabban, sokkal mesterségesebben halad az élet; a ki meg akar birkozni vele, össze kell fognia mind a tizet. Minden nap, minden perc fedez fel valami újat, a mit addig nem tudtunk; a minék tudására szükségünk van.

Legpontosabb értesítő s egyszersmind kellemesen tanácsadó jó barát egy jó ujság, minőt mi szándékozunk nyújtani.

A „Jó Barát” kéthetenként fölkeresi a magyar közönséget, szép képekben ismertetvén a haza és más országok nevezetes embereit; más érdekes képek is lesznek ujságunkban: történetek, állatok, helységek s többféle képei. Mindezekről meg is írjuk a szükséges tudnivalókat érthetőleg, világosan, hogy a ki lapunkat pontosan olvassa, tudjon oly sokat a világ folyása felül, mintha egész életében folyvást utaznék egyik helyről a másra.

Erdekes, szivderítő, lélekemelő elbeszéléseket és verseket is közlünk a nyugalom idejének gyönyörködtetésére. Mert Isten úgy teremtette az emberi lelket, hogy a munka után megkívánja a mulatságot.

És mindenekfelett nagy gondot fordítunk arra, hogy a mi országunkban történik, az összeséget érdeklő, mindazt mondjuk el pontosan.

Mert egy oly ország polgárának, a kinek ügyeit saját maga által választott képviselői, hivatalnokai intézik. — szükség tudni róla, hogy az ő nevében, az ő javára vagy kárára válható intézkedések miben állanak. Illő is, szükséges is, hogy az ország polgára ha vérvél és keserves személynél járul az ország terheinek fedezésére, — tudja és ítéljen felőle: kik és miként kezelik az ő verejtékéből és véreből nyert adót.

Mi ebben a mi ujságunkban mindezek fölül értesíteni fogjuk olvasóinkat pontosan és igazi barátsággal, úgy hogy jónak előtte nem mondunk

semmit, csak a mit ránézve igazán jónak ítélünk, ha pedig a magyar nép érdekében károsnak tartunk valamit, arra figyelmeztetünk nyíltan és bátran bárkit, a leghatalmasabbat is.

Ennek az ujságnak az a célja, hogy nőjön össze szorosan a magyar nép lelkével s legyen annak hű társa jóban és rosszban.

Ezért föl is kérjük olvasóinkat, folyamodjanak hozzánk teljes bizalommal, ha valami felől tájékozni kívánják magukat, vagy valami hasznos tapasztalatokat másoknak is tudtára adni, vagy valami méltatlan bántalmat, keserves sorscsapást elpanaszolni akarnak.

Hogy lapunk valóban minden olvasni tudó magyarhoz eljuthasson, oly olcsóra tettük árát, a mennyi mindenkitől, a legszegényebtől is kitelik:

Egész esztendőre . . . . . 2 forint.
Félesztendőre 1

Megjelenik a „Jó Barát,” a jelen év október elején kezdve, minden hónapban kétszer: 1-én és 16-án, sok diszes képpel és 32 oldalra terjedő tartalommal.

Az előfizetési pénzeket a „Jó Barát” kiadó-hivatalába, egyetem-utca 4-ik szám kell küldeni.

A ki tiz előfizetőt küld be, annak tiszteletpéldánnyal szolgálunk. A legtöbb előfizetőt gyűjtőnek kedveskedünk egy 25 kötetből álló kis könyvtárral.

U. I. A t. cz. egyházi és világi előjáróságokat, kik a nép javát igazán szívőkön viselik, tiszteletteljesen fölkerjük a magyar nép érdekében működő vállalatunk pártolására.

A népek legnagyobb jótéveje az, a ki szellemét igyekszik mívelni, hogy ítélhessen és javithasson helyzetén. Bizony az országnak is az a legjobb polgára, a ki legtöbbet tesz rá, hogy a nép összesége a polgári jogok magasztosságának értésére és mentől tökéletesebb betöltésére emelkedjek.

Pest, 1867. szeptember hóban.

HECKENAST GUSZTÁV
laptulajdonos.

(1-3)

RÉTHI LAJOS
szerkesztő.

Ötödik kiadás.
(magyar nyelven második.)

A nemi élet titkai s veszélyei.

Értekezések nemzés-, terhesség-, szülés-, magamlás-, szipkór-, fehér-folyás-, közülségi tisztatlanság-, női magtalanságról stb., ez utóbbi betegségek orv- és gyógymódjaival.

Függelékkel a bujarsági ragályásról és Dr. Rodet, lyoni orvos

ragályelleni legbiztosabb óvszeréről,

a férfi és női ivarszerek bonczatni ábrával.

Ára: 1 ujforint.

Postán megküldve 10 krral több; utóvétellel 40 k. több.

Megrendelhető szerzőtől következő ozim alatt:

Dr. Eiber V. P.
Pestén József-utca 66-ik számú 2178 (12-12) saját házában.

Birka eladás.

59 db. kos, mely közt 19 db. fiatal, 40 db. öreg, több hágtásra alkalmas, valamint 952 db. tenyészsére való anyabirka, **Pusztá-Kenyelen** eladandó. Bővebb tudóstást nyerhetni **Török-Szent-Miklóson, Herkl Karoly** tisztartó úrnál.

2243 (2-3)

Biztos és gyors megölése patkányok s egereknek.

egy cs. kvr. kiz. szab. patkány- és eger-irtó-szerrel gyermekeknek.

Egy darab ára 50 kr. a. é.

PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál, király-utca 7-ik sz. u. Besztercebányán: Gölner H. — Brassóban: Gyertyánffy és fia — Csáktornyán: Káráz A. — Eperjesen: Zsember J. — Eszéken: Deszátly István. — Győrött: Lehner F. — Jassenovában: Declovits J. — Kassán: Novelly A. — Keszthelyen: Wünsch F. — Kolozsvárt: Wolf J. — Lugoson: Kromler S. — N.-Becskeken: Nudelkovits. — Pápan: Bermüller — Pozsonyban: Scherz Fülöp. — Segesvárt: Teutsch J. B. — Sopronban: Pachhofer L. — Tisza-Ujlakon: Roth J. — Ujvidéken: Schreiber F. — Vasasdon: Dr. Halter A. — Venczén: Besz K. J. uraknál.

2202 (10-12)

A középdunai gőzhajó-társaság t. részvényeseihez.

A középdunai gőzhajó-társulat igazgatósága a t. választmány határozata folytán ezenel közhírré teszi, miszerint az eddig kiszolgáltatott ideiglenes nyugtáknak részvényekkel való beváltását folyó évi szeptember 15-től bezárólag folyó évi október 15-ig fogja eszközölni irodai helyiségében (Pestén, Feldmanov 2. szám, 2. emelet.) Szabály szerű forgatmányt nyújtak elomutatói, saját nevükre állíthatják ki a részvényeket. Az átvevők az átvetelnél a bélyegdíjt kifizetni kötelesek. — Kik a kitett napig részvényeiket a késedelmi kamatokkal együtt teljesen befizetni elmulasztják, azoknak eddigi befizetési a társulati pénztár javára esnek, s a részvényesek közül kizárólag részvényeik a társulat tulajdonává válnak.

Az eddig semmit nem törlesztett aláíróktól a befizetés többé nem fogadtatik el.

Pest, augusztus 28-án 1867.

2230 (3-3)

Az igazgatóság.

ROB-LAFECTEUR

Francia-, Osztrák-, Oroszország- és Belgiumban egyedül elismert tulajdonságairól kellő felvilágosítást nyújt a minden könyv-íróknak és ügyvédeknek kapható ily ozimű röpirat: „Brochure über die vegetabilische Heilmethode des Dr. Boyveau-Lafecteur.”

A Rob-Lafecteur, melynek határozata csaknem évszázad óta el van ismerve — vértisztító növényi szörp, mert könnyen emészthető és izlére nézve igen kellemes. Ezen Rob a borbetegségek, valamint általában a megrogált nedvek és vér által előidézett bajok gyógyítására, minden ország legelső orvosai által a legjobban ajánljatik.

A szárczagyökérből készült hashajtó szörpöt (Syrup Sassa-parilla) stb. messze fölülmulja, s egyszersmind helyettesíti a hamájolajat (Leberthran), az anticorbaticus szörpöt, valamint a hamiblagot is (Jod-Kalium).

E vértisztító növényi szörp csak akkor valódi, ha ezen aláírással van ellátva: „Girandean de St. Gervais.” Alaposan es rövid idő alatt minden egyéb merkurialis anyagok használata nélkül, gyógyít újabb és elévült ragályos nyavalyákat.

Kapható **PESTEN: Török József** gyógyszerész úrnál a király-utczában 7. sz. **BUDÁN: Bakats L. V.** udvari gyógyszer-társában **TEMESVÁROTT: Pecher J. E.**

A központi raktár létezik Párisban, dr. Girandean de St. Gervais-nél, rue Richer, Nro. 12. — Hamisítások ellen óvást tétetik. Minden előforduló esetekben a szörp elkérendő, melylyel a dugasz borítva van, és melyen az aláírás: Girandean St. Gervais található.

2231 (2-12)

Pest, szeptember 29-én 1867.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csúpan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csúpan Politkai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokk illetőleg: Egy, négyzer hasábotzott petit sor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krra, háromszori vagy többszöri igtatásnál csak 7 krra számíttatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Hécsben: Oppelk Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Hassenstein és Vogler, Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden igtatás után 30 ukr.

Almási Balogh Pál.
(1794—1867.)

A főváros orvosi és társadalmi köreit, a magyar tud. akademiát s általában a magyar tudományos világot nagy veszteség érte közelebről Almási Balogh Pál elhunytában. Bár magas életkort érve, de testi és lelki erejének még egész teljével birva, elhunyt a mily váratlanul, épen oly sajnosan is érinté nemcsak ismerőit, de a tudományosság minden barátját, közel és távolban. S midőn az elhunyt iránt viseltető tiszteletünknek azzal adjuk jelét, hogy bár lapunk 1858-dik évi folyamában életrajza s egy régi arcképe már közölve volt, most új és sikerült arcképet közöljük s életrajza legfőbb vonásait kiegészítve terjesztjük olvasóink elé, — azt hisszük, közhajtásnak felelünk meg ezáltal.

bizalmat kezdé érezni, mi utóbb a legerősebb meggyőződés erejére érlelődött. És azájába visszatérvén 1826-ban, azóta folyvást a hasonszenvi gyógymód rendíthetlen híve maradt, és e tannak mind az elméletben, mind a gyakorlatban, nem egy új hivat s nem egy szép diadalt szerzett.

Orvosi gyakorlata egyre nagyobbodott; a legkitünőbb családok tisztelték meg bizalmukkal; ő volt többi közt gr. Széchenyi Istvánnak is házi orvosa, házi barátja, ki a nagy hazafit, midőn 1848 szeptemberében

megtámadást, mondhatjuk üldözést szenvedett s vert vissza, és egy élénk tudományos eszmecserének lön központja. A másik mező, melyen működött, a nyelvészeti volt, s számos idevágó dolgozatai és fejtegetései folytán, már az akademia megalakulásakor (1830), annak levelező, 1835-ben pedig rendes tagjává választatott. E minőségében volt megbízva a „Tudománytár” szerkesztésével is, mit több éven át ernyedetlen szorgalommal s ügyszeretettel folytatott. Azonban a tudománynak mind több és több ágaiban lépett föl. A philosophiában az első 100 aranyos pályázatnak ő lön nyertese; a természeti tudományokban a „Kávé, thea és csokoládé”-ról irt műve által szerzett érdemeket. A „Közhasznú ismeretek tárá” nagy-számu encyclopediai tartalom czikkkel gyarapítá; valamint újabb időkben ama vállalat folytatását, az „Ujabb kori ismeretek tárá” is. Egy szóval, irodalmi munkássága oly sokoldalú volt, hogy munkáit egyenként felsorolni lapok kellenének, s mégis mindenütt úgy a tárgyalás alaposága, mint az előadás korrektsége és csinja által ki-tünt. Még öreg korában irt műveit is, minő a „Rózsáról” irt szép értekezése, e két tulajdon tünteti ki.

ALMASI BALOGH PÁL.

Almási Balogh Pál 1794-ben született Borsodmegyében, N.-Barczán, nemes családból. Már gyermek-s ifjúkorában ritka tehetségeknél adta jelét, midőn alsóbb iskoláit Rimaszombatban, a felsőbbeket Sáros-Patakon és Késmárkon folytatta s végezte; ez utóbbi helyen a jogot hallgatta a nagyhirű Adorján tanártól, de a tudomány ez ága iránt nem nagy rokonszenvet érzett. Kötelezett tantárgyain kívül különösen nyelvismeret szerzésében szorgalmatoskodott, még az iskolában magává tette a németet, francziát és olaszt, s megismerkedett e három irodalommal is, sőt Patakra tanulmányai befejezése végett visszatérvén, ott az angollal is, mind fáradszón magán-szorgalom által.

1817-ben Pestre jött s az orvosi tudományokra szentelvé magát, kitünő sikerrel végezte a tanfolyamot és 1822-ben orvostudorrá avattatott. Pár évi gyakorlat után, terjedtebb tapasztalatokat szerzendő magának, beutazta Németországot, mindenütt keresve az egyetemeket és kórházakat. Ez utjában ismerkedett meg a hasonszenvi gyógymód alapelveivel is, s azok iránt csakhamar nagy

szerecsélen elmeháborra kiütött, Döblingbe kísérté.

De még nagyobb volt hatása az irodalom és tudomány terén; és pedig két irányban. Egyik a hasonszenvi gyógymód tudományos vitatása, mely ügyben számos elméleti vitát s polemiát folytatott, tömérdek

felolvasásokat s társalgásokat, Athenaeum ezim alatt; mi azonban, bár szerkezeti tervét s alapszabályait is elkészítette, létre nem jöhetett, hanem a hasonszenvi híres folyóirattól vette ki magát. Még többet tett társadalmi úton akademiánk érdekében, melynek javát kiválóan

szívén viselé. Több rendbeli utazásai alkal-mával tömörkedésszerűt, csere- és más tudományos viszonyt hozott létre a magyar és a külföldi akadémiák s más tudományos társulatok és intézetek között. A külföld legelső tudósait személyes ismeretsége levén, e viszonyait egészen a hazai tudományosság érdekében hasznosította. Különösen 1856 nyarán tett külföldi útja volt e tekintetben igen gyümölcsöző. Ekkor vitta ki hogy a párisi Tudományok Akadémiája csereviszonyba lépjen magyar akadémiákkal, mit az előtt több meghiusult kísérlettel nem bírtak kieszközölni. Balogh, hogy e cél elérése, megismerkedett mindenek előtt az intézet titkárával Flourens-nal, a nagy hírvé physiologgal, és az intézet elnökeivel, a híres Geoffroi St. Hilairel, valamint az akadémia több jeles tagjával, kik a magyar tudóst mindnyájan kitűnő szívességgel fogadták s ezek pártolása által sikerült kieszközölnie, hogy Európa legnagyobb s legtekintélyeseb Akadémiája nemcsak tudósítványait (comptes rendues), hanem évkönyveit is megküldje akadémiáknak. Hasonló sikerrel fáradozott Angliában is, hol Owen, Lyell, Faraday (a minap, vele csaknem egy időben elhunyt világhírű tudós) s többek ismeretséget, barátságát s tudományos segélyt nyerte meg magának, hazáknak s akadémiáknak. Így Európa minden nevezetesb tudományos intézetéinél; s e fáradozásai által roppant szellemi hasznot szerzett és nagy hállára kötelezte a magyar tudományosságot.

Még egy kitűnő szolgálatot tett, szintén társadalmi uton és az akadémia közvetítésével, a közmivveltség ügyének Magyarországon. Ugyanis az ő fáradozásai és buzdításai következtében egyesült negyven felkes magyar hölgy azon célra, hogy tíz éven át, évenként mintegy 140—150 aranyat ad a m. akadémia kezébe, népszerű tudományos művek díjazására, mik úgy vannak rendszeresen besztva, hogy tíz év alatt a tudományok széles mezéjéből mindazt, mi az általános mivveltség színvonalán tudni és ismerni való, magukba foglalják s így együtt egy nálunk annyira szükséges teljes encyclopediát adjanak, tudományos alapoással, de egyszerűsággal és könnyed modorban. Ez az ismeretes „Magyar hölgyek díjának” kezeltetése és célja, s ezt is Balogh Pálnak köszönjük.

A magyar orvosok és természet-vizsgálók évi nagy vándorgyűlései, sok évi szünet után ismét föllevenülvén s országzsere és vidékenként mind nagyobb és nagyobb érdekesség ébredvén e tudományok iránt, Balogh Pál indítványára egy külön szakosztály állított föl a társadalmi tudományok számára; s enélkül még egészen új téren is működik mára a szellem, ismét Balogh Pál indítására.

De ki győzné érdemeit mind elsorolni! Azoknál csak jelleme tisztasága és modorának szívélyessége, egyéniségének kedvesége volt nagyobb. A társadalom minden köreiben tisztelt és szeretett egyéniség volt. A magyar tudósok, a kitűnő orvosok, a melög keblű emberbarátok s a becsületes, tiszta jellemű embernek oly példányképe, minő nemünknek valódi dicsőségére válik.

Az erőteljes s még sok évet ígérő testalkatu férfiú súlyos betegségének híre mindenkit megdöbbentett; tizenkét napi súlyos szenvedés után bekövetkezett halála mindenkit mélyen megsomorított. 73 évet élt közhasznú munkálkodásban, fáradhatlanul az emberiség legmagasb érdekei: a műveltség, tudomány és élet szolgálatában; — 73 munkatelési évet; de azt mondjuk: még is kórán nyílt meg sirja, még soká kell vala élnie!

Mámoreosan.

Ez aztán fölséges egy állapot,
Most látom csak ragyogni a napot;
Pedig sötét van, az ám, az bizony,
Olyan igaz, minthogy e bort iszom!
De hát az a sok csillag hova lett,
Mely ott ragyogott a padlás felett?
Vagy úgy!... boromban gyöngygyé változott:
Azért hevít e bor, az átkozott!...
Ni-ni: hogyan sugárzik a fejem!
Egy pajkos szellem tánczot jár velem...
Ah, mit beszéltek! hisz mint sziklaszál,
Mint rhodus-oszlop, két lábom úgy áll.
Mégis csak jó volt az iskola:
Mindennek megvan a maga oka!
Most már előttem fejtve a titok, —
Nem lehet másképp: én világítottok.
Hisz én az álló fényes nap vagyok,
Az egész világ körültem forog;
Büszkén is nézek napként szerzetesét...
De napom! szedje rendbe az eszét,
Pillantása ne legyen oly hamis,
Tekintszen az árva kancsóra is!
Ne bánják vele olyan botorul,
Mert utoljára bizony felborul...
Bor... borul... bor hát! kinek mi baja?
Harmatra vágyik a nap sugara.
Oh drága kancsó! mért van feneked?
Amugy kellett voln születned nekéd;
Legyen átkozott az a cseresep...
No! kedves babám: kérlek, ne neves;
Mert megharagszom édes angyalom.
S karszu termeted által karolom:
Ugy, ugy, intess, csak hajlongj felém...
Tyhú! a kenezett hogy megölelélem!
Ezt már szégyenlem, e gyalázatot:
Hogy ez otromba rajtam kikapott —
Vér... veres borral moshatom le csak,
Előre szinig töltött poharak:
Vegyetek körül, mint rózsafüzér!
E koszorúnál többet ugy sem ér,
Mit a költőnek mostan nyujtanak;
Ebben nincs tövis és nincsen salak.
Dicső, nemes bor, annyit mondhatsz!
Ettől születnek nagy gondolatok;
De nem is csoda: egri a neve,
Mint lány csokiját: édes a heve,
S hogy csókra tüzelt, harcra batorit,
Annak okát is én rég látom itt:
Hisz török vértől könyt földje meg.
S rajta magyar ány harmatja remeg!
Hohó! ez kissé keserű dolog:
Most már minden oly bolondul forog,
Gőzerővel keringnek a falak, —
Most jobb lesz ott lenn az asztal alatt;
Ha már fölfordul az egész világ,
Én sem maradok állva legalább...
Komócsy József.

II. Rákóczy György fejedelem megválasztása és beigtatása.

(V. é. é.)

VII.

Máj. 22-én Serédy újra kihallgatáson volt a vezérnél. Elmondá neki, hogy a fejedelem s az ország leveleit átfordította s ő hatalmasságának bevitte. A szultán megértette, hogy ifjú Rákóczy atyja halála utánra fejedelemm választotta s ezt helyben is hagyja. Már készült főkapuczi basája, ki az öreg fejedelemnek két kaftánt, az ifjunak is két kaftánt s ezenkívül zászlót, botot, levelet és az országnak is levelet visz magával.

Serédy meg volt lepette, mert az egész beszédben athnáméről szó sem volt. S elmondá, hogy az egész dolognak főerőssége az athnámé, ez a régi szokás, ezt biztosítá a szultán Szolimánnal kötött egyezéség is, hogy kit az ország megválaszt, azt nemcsak a jelvényekkel, hanem athnáméval is erősíti meg. S most ő nagysága athnáméről, kardról, lórol, egy szót sem szólt, — azok nélkül pedig hogy kicsodás a megerősítés, azt ő nagysága bölcsen megítélheti.

A nagyvezér felelé: így volt ez a régi kanunban. Így nyerte Báthory Kristóf is.

Ha a fejedelem nem élne, akkor mindent meg kellene kapnia, de míg él, elég az a mit küldünk.

Serédy Zülfikárhoz fordult: mond meg ő nagyságának, emlékezzék rá, hogy ő biztatta uramat, hogy meginduljon, s ne vonja meg jó akaratát, ne változtassa meg jó maga ajánlását, bizony nem lesz háládatlan az én kegyelmes uram.

A vezér mennyre földre esküdött, hogy ne gyaniton a fejedelem semmi rozszat, sem a szultán, sem ő nem vonják meg jó akaratjukat: de ha most adnak athnámét; mikor székébe fog ülni, mivel megy hozzá a császár embere?

Serédy ismételve Bethlen Gábor s Katalin példájára hivatkozott s kérte a nagyvezér: törekedjék a hatalmas császárnál, hogy a jelvények mind kiszolgáltatassanak az ifjú fejedelemnek. Tőle távozva a vezéreket járta el, megkérte a kapuczi pasát is, hogy forgóldjék ezen dologban. A törökök ezzel is zsarolni akartak újabb összeget s az egész athnámé komedia csak arra ezelozott.*

Máj. 27-én Serédy újra fogadta a nagyvezér. Végre is meglett az athnámé, bár nem úgy mint azt a fejedelem ohajtá, s mint ő, Bethlen, Boesky nyerték, hogy a portai összekötöttes teljes körvonalat magában foglalja: „a rendek és fejedelem kérelme folytán, hagyom és rendelem — mond az athnámé — hogy atydá halála után — ki mig él, Erdély fejedelem lesz és marad — ezen fejedelemség te read szálljon; te pedig az igazságban, hűségben, engedelmességekben állhatatos maradj, barátainknak barátja, ellenségeinknek ellensége légy, Erdély adóját fényes portánkhoz való hűségged s ragaszkodásod szerint annak idő-jén szorgalmasan beszovaltasd; ha valaki a havasalföldi s moldvai vajdák, bojárok s főrendek közl pártoskodást támasztana s Erdélyországba menekülne, az ilyest megfogasd s fényes portámra beküldjed, valamint más birodalom alá tartozó szökevényeket is.“ Ezután kiköti az athnámé, hogy atyja életében a fejedelemség dolgaiba ne avatkozzék s ez esetre, a fejedelemséget atyja halála után ő read ruhazza. Minek jelül küldi a jelvényeket.

Egy másik szultáni fermán válasz volt Rákóczynek kérelvére. Ebben is kikötötte a szultán, hogy az igazgatást, mig él, megtartsa s fiára ne ruhazza, mert ez csak halála utánra van fejedelemmé erősítve, s szokás szerint szivére köti a hűségét és igazságos kormányzást. Neki is küld két kaftánt s fiának is, melyeket tisztelettel öltsenek fel.

Szokás szerint a rendeknek is külön adtak választ, szultáni fermánt, melylyel kérelmök meghallgatása tudatik velök, s szívökre kötetik, hogy annak idejében az atyja halála után trónra lépendő fejedelemhez tart-sák meg hűségüket — meg a portához is.**)

E levelek előre közöltettek Serédyvel és Ráczczal. Ez utóbbi nyomon tudatta tartalmát Rákóczyval, ki jun. 13-án kapta meg azt s rögtön válaszolt is bosszusan, hogy ha hát ilyen nyomoru feltételeket kaptak s az is oly rengeteg pénzbe került: miért biztatta Rácz őt Zülfikár szavaival, miért Serédy a nagyvezér nevével; ő bizony még elvart volna.***) De már ezen ezuttal nem lehetett változtatni, s a mit tethetett, annyi volt: már másnap jun. 14-én világosan megírta, hogy ő Zülfikárnak egy fillért sem ad, „nem ment épen végbe a dolog, arra bizony nem iszik, minden dolga csak álnokság volt.“***)

*) Serédy jelentése Rákóczyhoz máj. 25-ről. A fehérvári levéltárban.

**) Mindhárom okirat Feridun bég gyűjteményében, fordítva Szilády Aron által.

***) Rácz jelentése jun. 24-ről; eredeti Fehérvárt.

****) Eredetiről az erdélyi múzeum-egyetlen birtokában.

Ekkor már az erdélyi követek útban voltak haza felé. Fogadta őket a nagyvezér bucsu-kihallgatáson, fogadta maga a szultán is, és szokás szerint engedélyt adott Konstantinápoly elhagyására. S valóban a mint a kapuczi basa s kísérete, a dobosok, sipesok elkészültek, jun. elején Serédy megírta urának elindulások napját s levelét gyors-postával küldte el.

Rákóczy a mint a tudósítást megkapta jun. 16-án, körlevelet boesátott szét: „mivel Isten kegyelméből követünk s országul a kegyelmeket követi a fényes portán követ-ségeket elvégezvén, jövő utban vannak, s a mint tudósitanak bennünk, szerelmes fíjunk Rákóczy György fejedelemre való electióját acceptálta, helybenhagyta és igen javallotta, s annak bizonyosságára a fényes portának s az országnak régi szokása szerint főkapuczi basáját császári zászlójával, botjával, athnámé-levelével s több illendő császári ajándékkal hozzánk és az új fejedelemhez solemniter küldte; kit mi is, mint olyan hatalmas császár főkapuczi basáját és hogy ilyen nagy országos dologban jár, illendő becülettel és solemnitással akarván fogadni“ — felhívja a rendeket egyenként, hogy jul. 4-én Fehérvárt ünnepélyesen jelenjenek meg.*)

A követség jul. 7-én megérkezett. A fogadás és szultáni beigtatás ünnepéyleit egy szemtanu következőleg írja le:

Az ifjú Fejedelem electioja dolgából az fényes portára expediatott fő-követek az Kapuczi Passával együtt, ki által hatalmas császár kardot, botot, zászlót, tollas szkoifás gazdag süveget és athnámé küldött, in hoc anno praesentis 1642. die 7-a Julii Szász-Sebesre érkezvén, 8-a die ejusdem reggel 5 órakor onnét megindultak. Serédi István uram fő követ, s az szász-városi királybíró Fodor István és Barsai Ákos uramék vele levén az Kapuczi Passával Musztafa Agával, kit az ifjú Fejedelem is hatalmas császár r méltóságához illendő böcsülettel akarván excipialni, Tekintetes Ngos Kornis Zsigmond tanács ur, és Bihar s Zaránd vármegyének főispánja, praeficialtávn az mi keglmes urunk dispositioja szerént végben vitelére és elrendelésére, jó reggel az megirt napon az tanács urak, és több főrendek, az mi keglmes urunkat az templombi karban, ifjú fejedelemmel együtt bekiesérvén, s a több főrendek alá menvén az templomba, s reggeli könyörgést meghallgatván, az mi Keglmes urunkat, s az ifjú fejedelem minden urak és főrendek bekiesérték a palotába és az audientia házába. Ott ő Nga az ifjú fejedelem szép istenes áldással, szerencsétteléssel szállására boesátotta, mind tanács urakkal s főrendekkel egyetemben, és azallat felülvén minden rendek lovakra, és az ország dobját is megütvén, szállásról (az ifjú fejedelem is felülvén lovára) szép módjával kiindult, kimenvén annak előtte még jó reggel, elől az magyar, utána pedig az német-gyalogok az Kapuczi Pasának excipiallásának helyére. Az magyar gyalog hétszázan, az német pedig ötödfél-százan egy zászlóval levén, szép ordinatíában, az magyar-gyalog ketten jobb kéz felől, az német pedig bal kéz felől négyen-négyen menvén egy rendben. — Az ifjú fejedelem is innét 6 órakor szép renddel a tanács urakkal, és több böcsületes fő-rendekkel megindulván dob, trombita zengés alatt mentek ki az Sz. György kapún; elől menvén az Sándor Mátyás mezei-kapitány serege, utána az fejevári, sárdi, vajasdi és enyedi nemesség. Utána az ifjú fejedelem fő-ember, és ifjú renden levő tigris- és párducz-bőrös szolgáló no. 32. — Utána vitték az szerszamos vezeték-lovait; fejedelmi lóra való szerszamos, czafrangok s tigrisbőrök levén rajtko no. 10. — Azok után mindjárt az ifjú fejedelem, előtte menvén az öccse, Kornis Zsigmond urammal egy rendben, — előttök Haller István uram, Rédey uram. Ezek előtt Szalánczi uram, Pécsi uram. Azok előtt is Barsai Zsigmond uram, Kornis Ferencz uram, Vesselényi Boldizsár uram, hárman egy rendben. Utána pedig az ifjú fejedelemnek, az főemberek felesen egy csoportban mentenek; úgy mint: Bornemissa Pál uram, az mi keglmes urunk udvari lovas főkapitánnya, és mezei hadainak generalisa. Kemény János uram

Mind kimenet, s bejövét mellette levén az kengyel-futók, alabárdokkal no. 6. — Előtte pedig az ifjú fejedelemnek Bethlen Ferencz fő-hoppmester uram jött, s ott mindjárt előtte császár zászlóját, és botját egymás mellett hozták az megirt főemberek; rendeltetvén az zászló és bot mellé, egy felől Kapronczai György, más felől Petki István uramék. — Az zászló előtt mindjárt Rákóczi Zsigmond és Kornis Zsigmond uramék, előttök Rhédey Ferencz, és Haller István uramék jövé, — megtartván egyébképen mindenekben, az kimenetelben való ordinatíát, bejövét is.

Bérekérvén azért az városba, és az magyar-gyalog bal felől, jobb felől pedig az német jövé, mind egész az meztől fogva szép lassan, mikor az Kapuczi pasa szállásához jutottak, ki az Gállfiháznál volt, mindjárt az öreg lövé szerszámokkal viszont löttek. — Az ifjú fejedelem böcsületet tévén az pasának, — bément szállására az pasa, kinek békésérésére, hatalmas császár méltóságát, és az mi keglmes urunk böcsületét szem előtt viselvé, számos főemberek rendeltettek, u. m.: Serédi István, Lázár István, Basa Tamás, Szász-városi királybíró, Bornemissa László, Barsai Ákos, Vitéz György, Zsomori János, Bánfi Zsigmond, Gyerffi János, és Farkas Ferencz uramék. — Ez allat az gyalog is legelől bétakarodván az vár piacára, s kiki szokott helyén állván sorjában szép renddel, az ifjú fejedelemmel az tanács urak és több főrendek az várba is bémenvén (békésérték az pasa siposi, dobosi, és trombitái) és mind az tanács urakkal együtt az ifjú fejedelem az mi Keglmes urunkkal szemben levén; — elsőben az tanács urakkal, azután az ifjú fejedelemnek ő Nga kicsoda áldásokat, oktatásokat, és intó parancsolatokat adott, — az is illendő és alkalmas időben napfényre fog menni.

Ezek így végződévén el, mind német és magyar gyalog az vár piacán két ízben löttek; — az német pedig Quartélyára helyére akarván menni, ki az Sz. György kapuján, az mint négyen-

Fejérvármegyének egyik főispánja, az mi keglmes urunk főkomornyikja, Fogaras várának főkapitánnya, és táblai hites assessora, Bethlen Ferencz uram Fejérvármegyének egyik főispánja, az mi keglmes urunk fő-hoppmestere, és táblai h. assessora, és azon kívül az mi keglmes urunk több fő-udvari szolgálóiban is ifjai, és bejárói nagy csoportban mentenek; legutól követte az udvari sereg négy zászlóval.

Kapuczi Passa is az váradjai hidon Serédi urammal, és az több követekkel, s hozzá tartozó szolgálóival, siposival, dobosaival és trombitásaival in summa personis no. 36. egy vezetékével, és terhes lovaival által jövé, és innét az ifjú fejedelem is szép lassan, és illendő módon közelgetvén, egy felől az magyar gyalog, s más felől a német állván rendben, jutottak szembe egy alkalmas tisztás, és téres helyen az régen elpusztult Fejérvár az hol volt. Az lovas seregek is csak közel rendelt helyeken levén, kik mind kopjások voltak. És az Kapuczi Passa először lováról szállván, és ugyan jó darabocsát menvén az ifjú fejedelem felé; az öccse, és tanács urak, s az fő-emberekben is mintegy 10 persona, ezeken kívül Bornemissa Pál, Kemény János, Haller István uramék szállván lovakról, az ifjú fejedelem is leszállott, és egymásnak böcsület-telek, s köszöntések, szerencsétletek után az Kapuczi Passa hatalmas császár nevével illendő módon megáldván az ifjú fejedelem, és ő is igen böcsülettel aláatosságának representálásával elfogadván és megköszönvén, azután az Kapuczi Passa császár küldött kardát, maga kezével oldalára kötötte az ifjú fejedelemnek; maga kardját leoldván elsőben maga oldaláról s Monáki Mihálynak adván. — Azután az zászlót adta kezében, kit fogott le tőle nemzetes Huszár Mátyás uram, Kükküllő vármegyének egyik főispánja, Marus Széknek fő király-bírja, fő lovaszmaster, és táblai hites assessor. Utolszor az bot adott az kezébe az ifjú fejedelemnek, kit adott nemzetes Haller Péter uram kezéhez; szép áldásokkal adván mindenként az Passa az ifjú fejedelemnek, és ő is hasonlóképen excipialván. — Ezek igen böcsülettel meglevén, az öccse és tanács urak s főrendekkel elsőben lovokra felülvén, azután az ifjú fejedelem is az Kapuczi passával felülvén, azallat az öreg lövé szerszámokkal löttek az bástyán; azonban megindulván, az ifjú fejedelem jobb kéz felől, az pasa peniglen bal kéz felől, egymás mellett, az Király-Kutja mellett eljövő derék ország útján jöttek az majoris, s ott alá térvén Sz. György kapujára menő hidra, jöttek be ugyan az Sz. György kapuján.

Mind kimenet, s bejövét mellette levén az kengyel-futók, alabárdokkal no. 6. — Előtte pedig az ifjú fejedelemnek Bethlen Ferencz fő-hoppmester uram jött, s ott mindjárt előtte császár zászlóját, és botját egymás mellett hozták az megirt főemberek; rendeltetvén az zászló és bot mellé, egy felől Kapronczai György, más felől Petki István uramék. — Az zászló előtt mindjárt Rákóczi Zsigmond és Kornis Zsigmond uramék, előttök Rhédey Ferencz, és Haller István uramék jövé, — megtartván egyébképen mindenekben, az kimenetelben való ordinatíát, bejövét is.

Bérekérvén azért az városba, és az magyar-gyalog bal felől, jobb felől pedig az német jövé, mind egész az meztől fogva szép lassan, mikor az Kapuczi pasa szállásához jutottak, ki az Gállfiháznál volt, mindjárt az öreg lövé szerszámokkal viszont löttek. — Az ifjú fejedelem böcsületet tévén az pasának, — bément szállására az pasa, kinek békésérésére, hatalmas császár méltóságát, és az mi keglmes urunk böcsületét szem előtt viselvé, számos főemberek rendeltettek, u. m.: Serédi István, Lázár István, Basa Tamás, Szász-városi királybíró, Bornemissa László, Barsai Ákos, Vitéz György, Zsomori János, Bánfi Zsigmond, Gyerffi János, és Farkas Ferencz uramék. — Ez allat az gyalog is legelől bétakarodván az vár piacára, s kiki szokott helyén állván sorjában szép renddel, az ifjú fejedelemmel az tanács urak és több főrendek az várba is bémenvén (békésérték az pasa siposi, dobosi, és trombitái) és mind az tanács urakkal együtt az ifjú fejedelem az mi Keglmes urunkkal szemben levén; — elsőben az tanács urakkal, azután az ifjú fejedelemnek ő Nga kicsoda áldásokat, oktatásokat, és intó parancsolatokat adott, — az is illendő és alkalmas időben napfényre fog menni.

Ezek így végződévén el, mind német és magyar gyalog az vár piacán két ízben löttek; — az német pedig Quartélyára helyére akarván menni, ki az Sz. György kapuján, az mint négyen-

négyen mentek egy rendben a török szállása előtt úgy löttek. — Meglevén mindezek 9-a die ejusdem mensis szemben akarván az mi Keglmes urunk az pasával lenni, az magyar és német gyalog az Kapuczi pasa szállásától fogva egész az gradiesig szép rendben állván, — 10 órakor az mi Keglmes urunk hintójában ülven, Barsai Zsigmond és Pécsi Simon uramék az gradies előtt, és előttök leven Farkas Ferencz, Mikes Boldizsár, Kálnoki István, Kapronczai György, Bornemissa László, Inces Moizes, kisebbik Bánfi Zsigmond, Bálint György, Vitéz György, Gáway Péter, Keresztessi Ferencz és Haller Péter uramék, — ezek előtt nagy csoport fő és szolgáló rend menvén gyalog, az Kapuczi pasa szállására érkezvén, az szekérről leszállván, s szállására felmenvén, s vele szemben levén, s köszöntvén, az mi Keglmes urunkhoz audientiaira hitták. Alá jövé felültenek, az Kapuczi pasa maga hátul, egyedül az főhelyre, — előbb Barsai Zsigmond, és Pécsi Simon uramék, — az egyik ablakban az Kapuczi pasa fíja (egy singnyi hosszú magasságu patyolatja levén) az Kapuczi pasának, tisztességes öltözében. — Az gradieshoz érkezvén leszállott, az holott Huszár Péter és Kapronczai uramék várták és fogadták, — felindulván az garadices, előtte menvén az Kapuczi pasának Barsai Zsigmond uram több fő-rendekkel. Az palota ajtóiban várta a mi Keglmes urunk főhoppmestere Bethlen Fer. U. és egyenesen behozván az mi Kgl's urunk audientia házában, az holott ő nga asztalánál felállván, jobb keze felől két tanács urak, bal keze felől az ifjú fejedelem, háta megett az mi Keglmes urunknak Rákóczi Zsigm. u. állván. — Az audientia háza ajtajánál egy felől az főrendek s más felől bejárói állván. — Azután az zászlót adta kezében, kit fogott le tőle nemzetes Huszár Mátyás uram, Kükküllő vármegyének egyik főispánja, Marus Széknek fő király-bírja, fő lovaszmaster, és táblai hites assessor. Utolszor az bot adott az kezébe az ifjú fejedelemnek, kit adott nemzetes Haller Péter uram kezéhez; szép áldásokkal adván mindenként az Passa az ifjú fejedelemnek, és ő is hasonlóképen excipialván. — Ezek igen böcsülettel meglevén, az öccse és tanács urak s főrendekkel elsőben lovokra felülvén, azután az ifjú fejedelem is az Kapuczi passával felülvén, azallat az öreg lövé szerszámokkal löttek az bástyán; azonban megindulván, az ifjú fejedelem jobb kéz felől, az pasa peniglen bal kéz felől, egymás mellett, az Király-Kutja mellett eljövő derék ország útján jöttek az majoris, s ott alá térvén Sz. György kapujára menő hidra, jöttek be ugyan az Sz. György kapuján.

Mind kimenet, s bejövét mellette levén az kengyel-futók, alabárdokkal no. 6. — Előtte pedig az ifjú fejedelemnek Bethlen Ferencz fő-hoppmester uram jött, s ott mindjárt előtte császár zászlóját, és botját egymás mellett hozták az megirt főemberek; rendeltetvén az zászló és bot mellé, egy felől Kapronczai György, más felől Petki István uramék. — Az zászló előtt mindjárt Rákóczi Zsigmond és Kornis Zsigmond uramék, előttök Rhédey Ferencz, és Haller István uramék jövé, — megtartván egyébképen mindenekben, az kimenetelben való ordinatíát, bejövét is.

Bérekérvén azért az városba, és az magyar-gyalog bal felől, jobb felől pedig az német jövé, mind egész az meztől fogva szép lassan, mikor az Kapuczi pasa szállásához jutottak, ki az Gállfiháznál volt, mindjárt az öreg lövé szerszámokkal viszont löttek. — Az ifjú fejedelem böcsületet tévén az pasának, — bément szállására az pasa, kinek békésérésére, hatalmas császár méltóságát, és az mi keglmes urunk böcsületét szem előtt viselvé, számos főemberek rendeltettek, u. m.: Serédi István, Lázár István, Basa Tamás, Szász-városi királybíró, Bornemissa László, Barsai Ákos, Vitéz György, Zsomori János, Bánfi Zsigmond, Gyerffi János, és Farkas Ferencz uramék. — Ez allat az gyalog is legelől bétakarodván az vár piacára, s kiki szokott helyén állván sorjában szép renddel, az ifjú fejedelemmel az tanács urak és több főrendek az várba is bémenvén (békésérték az pasa siposi, dobosi, és trombitái) és mind az tanács urakkal együtt az ifjú fejedelem az mi Keglmes urunkkal szemben levén; — elsőben az tanács urakkal, azután az ifjú fejedelemnek ő Nga kicsoda áldásokat, oktatásokat, és intó parancsolatokat adott, — az is illendő és alkalmas időben napfényre fog menni.

Eddig a napló.

S most fiának beigtatása után öreg Rákóczy lépéseket tett, hogy a svédekkel szövetséget kötve, a harmincz éves háboru folyamába elegyedhessék, s Erdélynek Bethlen Gábor alatti területi nagyságát helyreállítsa.

Szilágyi Sándor.

*) Eredetije a károly-fehérvári levéltárban.

Spanyolországi képek.

III. Egy akadémia.

A kik e czim után talán a spanyolországi tudományos élet, valamelyik tudós vagy művészeti társulat rajzát várják, nagyon csalódnak. Egészen másforma akadémia az, a melyről ezuttal szólni akarunk.

Nálunk is vannak efféle akademiák. Egy-egy népéneknek, bandájából kimaradt czimbalmosnak vagy trombitásnak, egy pár sületlenséget mutogató ezermesternek fölépített valamelyik bor vagy sörházban az élelmes vállalkozó „akademiának” hirdeti nagy, vas-kos betűkkel az utca-sarkokon. Mintha csak a spanyoloktól tanulták volna.

Efféle akadémia az is, mely czikkünk tárgyát képezi. Egy közönséges táncelőadás, mely nagy szóval „akademiának” kürtöltetik. Az „igazgató” hirdetésményeket nyomat rózsaszínű papírra, mely részint francia nyelven ígérnek mindent, a mi embertől telhetik. Különösen híres Sevilában az ilyen hirdetésmények készítésében don Luis Botella igazgató. Nagyzerű, elragadó „bókát” ígér egy-egy szép és téres teremben, híres ének- és táncművészek fölépített jelenti és fogadja, hogy „ő, az akadémia igazgatója semmi áldozatot nem fog kimélni, csak hogy a jelenlevőknek élvezetet és gyönyörűséget szerezhessen.” Az akadémian nem kevesebb, mint tizenhatféle tánc fog bemutatni, melyeknek neveit azonban olvasóink nyelvének kimeléséből jónak látjuk elő nem sorolni.

Davillier kitűnően irt le egy ilyen akademiát. Az ő leírását közöljük itt is. A terem hosszas négyzetet képezett s a legélesebb szem se fedezhetett fel benne semminemű díszítést. A falak hosszába négy nagy, szalmafonatú diván és jó sok szék volt állítva; az ablakokon szép fehér karton-függönyök lógtak, a falak fehérre voltak meszelve s több ki-világított, kőmetszeti kép függött rajtuk, melyek nagyobbára hírnemes táncosnőket ábrázoltak. Nem hiányzott az igazgató ur arcképe sem, díszes öltözetben, melyben a jaleo de jerez táncolta. Ez estén azonban, az akadémia daczára, épen nem volt olyanformán öltözve, mert csak egy kis rövid kabát lógott rajta. E kis terméti sovány emberke, tömött pofaszakállal, fekete kenőcstől ragyogó hajával mégis úgy tűnt fel, mint valóságos példányképe az andaluziai táncosoknak.

Mig mi a „ház urával” (dunco de la casa) beszélgettünk, folytonosan élénkült a terem. A táncosok, kik fekete, vagy gesztenyebarna tricota nadrágot s rövid andaluziai felöltőt viseltek, fel s alá ögyelegettek. Ezek nagyobbára kézművesek voltak. A felsőbb osztályokból ritkán jelenik itt meg valaki. Azonban voltak helyettük németek, angolok, francziák, oroszok, sőt egynehány külföldi hölgy is.

Spanyolországi képek: 3. Tánc-akadémia Sevilában.

táncosnő anyjával, a ki fekete volt és semminemű igényt szépségre nem tarthatott.

Engedjétek helyet a táncosnőknek! — kiáltott hatalmas és parancsoló hangon a *maestro del baile*.

A tánczár ünnepélyesen megjelent s körülbegette a termet, mialatt don Luis Botella a helyeket rendezte. A legjobbakat azoknak adta, a kik előg nagylelkűek voltak egy egész tallért tenni le belépti díj. Kiváló előzékenységet tanusított az igazgató ur három angol iránt, kik különös kinevezésük, és az előadás megkezdése előtt tanusított türelmetlenségük által tüntek ki. Az andalusiaiakat, kik fukarul csak fél díjat fizettek, hátul álló-helyekre rendelte. Eközben egynehány nótát nyegtetett el a vak hegedűjén s a többiek

elvonulta után két táncosnő jelent meg. Általános figyellem. A tánc megkezdődött.

Alca Morenita! kiáltott a fiatalabbikra, ki barnás bőre és fekete haja miatt kapta e czímet. Mindenfelől tetszés-nyilatkozatok batorították a kis „mórleányt” és társnőjét is. Ezek, miután kifáradtak, másik párnak adtak helyet, és ismét másoknak s a párok eme váltakozásából állt az első fajta tánc.

A nézők bókoltak a táncosnőknek, mialatt előjöttek a duennák s egy-egy gyapjukendőt vetettek a leánykák vállaira, kik egészen ki voltak hevülve, elfáradva és mély lélegzetet vettek. Csakhamar bementek egy mellékszobába, mely étteremmé volt rögtönzve s itt jól tartatták magukat czukorsüteményekkel és limonaddal. Az orosz és angol urak arca ragyogott az élvezet és gyönyörűségtől.

Most jött be a főszemély, a *campanera*, egy vékony, barnás alak, ki csábító könnyedséggel lebegett körül. Mi már láttuk őt vagy tíz éve táncolni: tehát nem lehetett többé fiatal; de a mi hiányzott nála ifjui frissességben, azt művészettel gazdagon pótolta. Nagyon magas származású leány, a giraldai toronyőr gyermeke. Hiven meg is maradt folytonosan atyja mellett. Ez alkalommal a *jaleo de jerez* táncolta. Már az első *mudanza* (figura) kitűnően sikerült, ámbár a vak hegedűs gyakran adott hamis hangokat. Lármá is támadt ellene: Félre a hegedűvel, hol van a gitár? De a gitárjátékos még nem volt jelen. Doré hát kikapta a kontár kezéből hegedűjét és vonóját s elkezdett játszani. Ő a rajzón mellett a vonóval is kitűnően bánt és igen jó énekes. Játéka általános tetszéssel találkozott, mind a közönség, mind a *campanera* részéről, kinek igen jó kedve kerekedett. Különösen az egyik angol vette czélba, ámbár az hosszú vörös pofaszakállal épen nem volt valami adónisz, s himzett zsebkendőjét oda dobta neki. Az angol megzavarodva tekintgetett körül, nem tudva, mit jelent ez.

Hátamögött azonban csakhamar megmagyarázták neki, miszerint e kitüntetést azzal szokták viszonzni, hogy a kendő csücskébe egy tallért vagy aranyat kötnék. Az angol az utóbbi tette s a *campanera* egy pár módos bókot vágott előtte érte.

Végre megérkezett a régóta várt gitarrero egynehány énekessel. A művész ur tulajdonképen fésűs volt, de ügyességét a gitáron és jó hangját se hagyta kamatoztatlan. Azonban egy kissé az orrán keresztül énekelt, mint minden andaluziai. Ének és tánc ezután váltogatták egymást s az egész este elég élvezetesen telt el. K-s F-s.

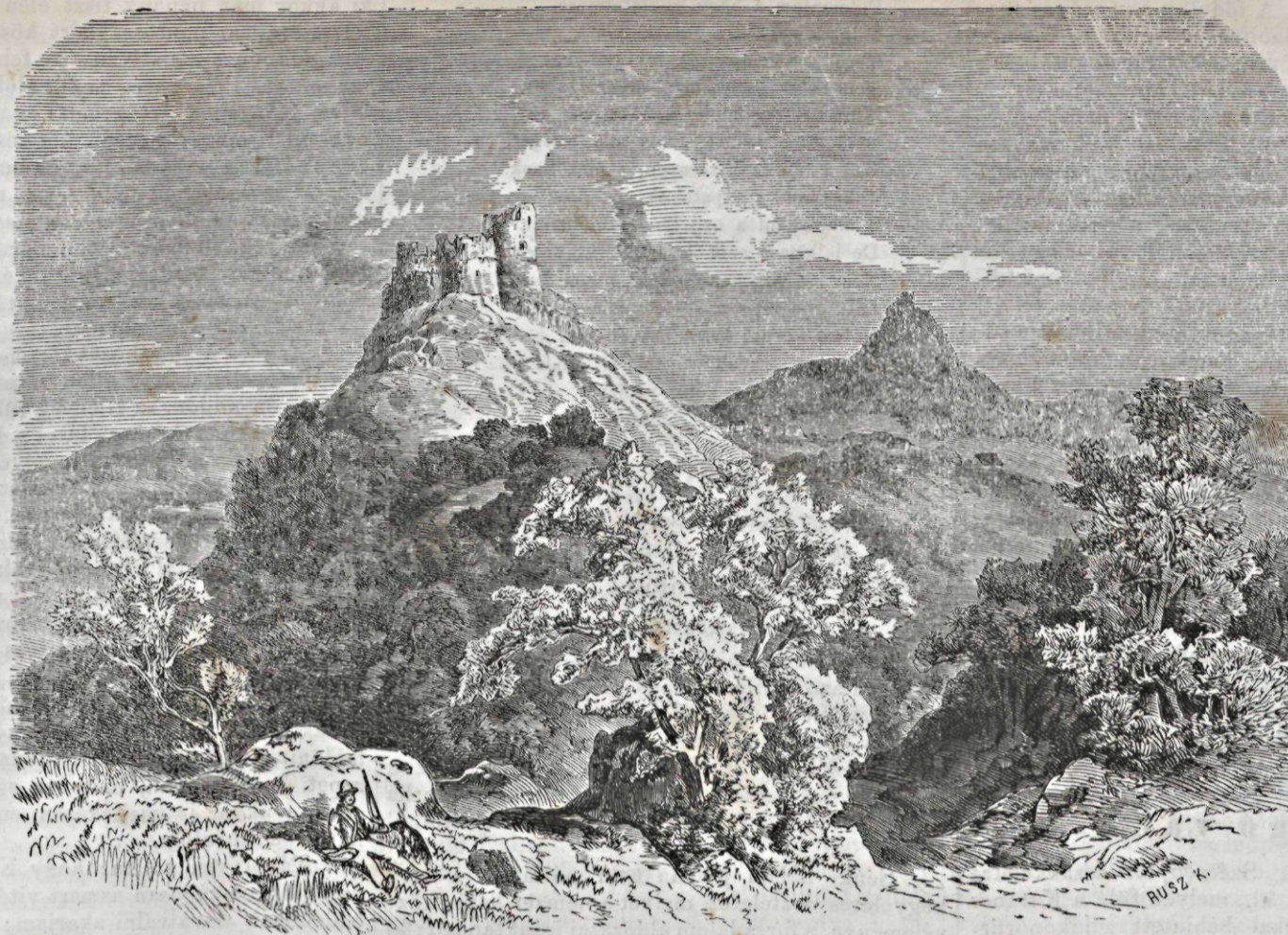
Halászat az Északi-tengeren.

Skócia, Dánia, Norvégia partján s egyáltalában az Északi (német) tenger minden részében és szigetén a hering után legfontosabb tengeri hal, izletes husa miatt, a gadóc. A német tengerben

épen azt a szerepet játszója, melyet Jütlandtól keletre a Balti tengerben bátyja a dorsgadóc, s tovább nyugotra az új foundlandi zátonyon nagybátyja a tökegadóc (más neve a gadócoknak) vállalt magára.

A gadóc vándorló hal, mely a hideg vizet szereti. Nyár közepén a tenger hűvösebb mélyeire és a magas észak felé húzódik vissza. Norvégia partjainál egész éven át fogdossák. A német tengerben, Helgoland és Norderney szigetekenél, valamint Skócia szigeteinél is többnyire csak szeptember vége felé mutatkozik s akkor aztán egész őszön át fogják őket december közepéig.

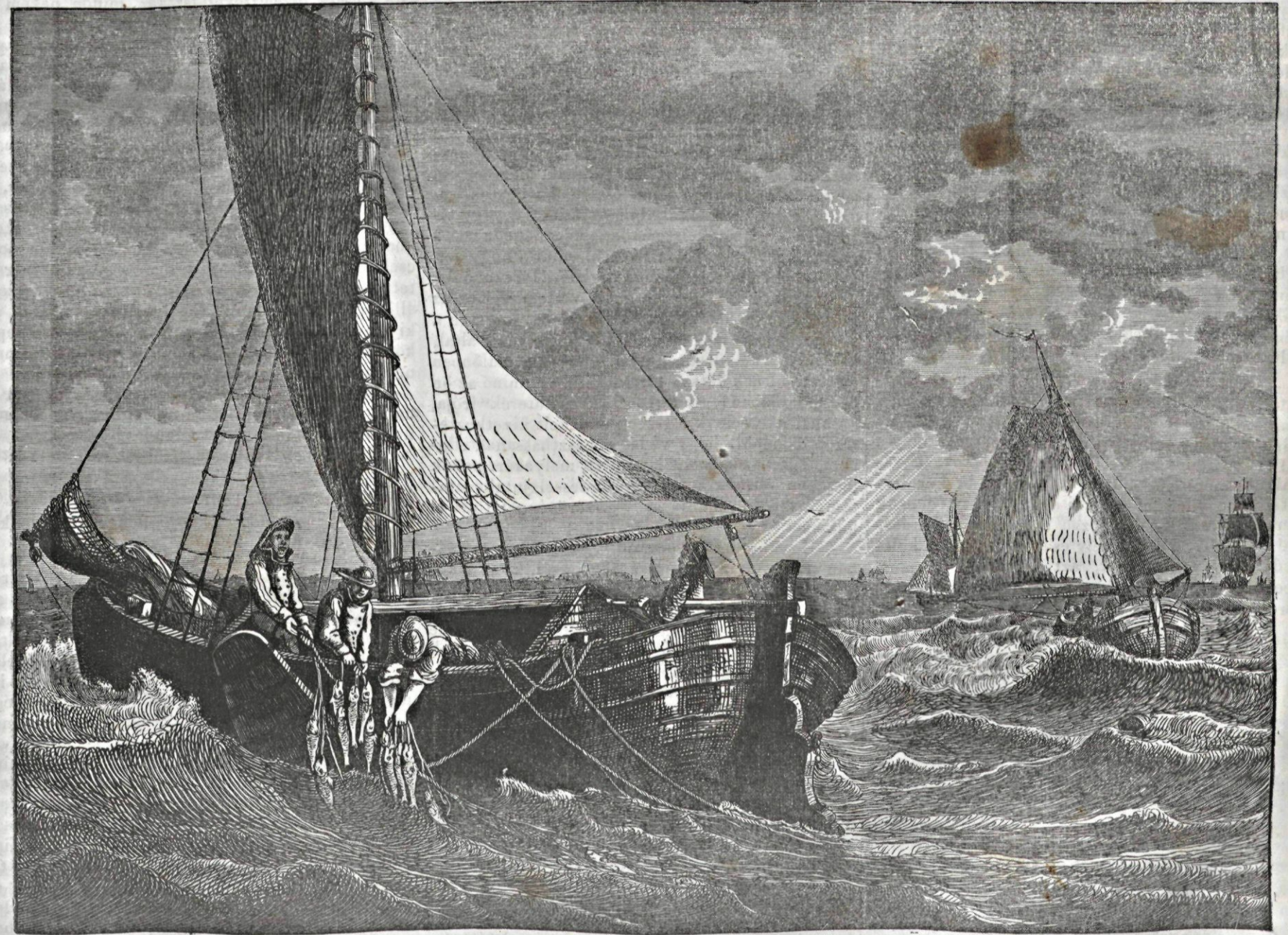
A német part minden szigete közt Norderneynek van legnagyobb gadóchalászata, részint mert ez a sziget, Helgolandot kivéve, a legnépesebb és természetesen több hajóval is rendelke-

Salgó vár.

Ha elérkezett az idő, mikorra a hal megérkezését várni szokták (szeptember végén), legelőbb is csak egy-két hajó megy ki, hogy a halászatot megkísérte. Ez így tart egy darabig; naponként egy vagy két hajó evez ki a sik tengerre, de több

dóczy! kiáltoznak mindenfelé s minden ember készül a rég ohajtott vendégek illő fogadására. A hajókat, az apró csolnakokat (ők klup-nak nevezik) és a halászeszközöket még előre elkészítették régen s most már csak az a legfontosabb teendő, hogy a

Halászat az Északi-tengeren.

hetik, részint pedig mivel a természet maga látta el azt a halászatra oly szükséges csalétekkel, t. i. az apró fergéknek egy neme tartózkodik az ottani zátonyokon, az úgy nevezett „pieser” melyet a gadócok nagyon szeretnek.

nem. Kezdetben csak apró czápákat, fűszegszókat s más efféle közönséges tengeri halakat fogtak. Azután egy pár gadócot is, egynehányat a közelgő nagy sereg előcsapataiból. Ezek többnyire aprók s nem igen izletesek, és rendszer-

csalétekből, az említett fergékből, nagy hirtelenséggel mind többet összeszedhessenek. E különös foglalkozás, lihetőleg csupa udvariasságból, a szép nem számára van fenntartva. Igen érdekes, de nehezen leírható a norder-

TÁRHÁZ.

Irodalom és művészet.

(Komócsy József) a fiatalabb költői nemzedék egyik jelebb tagja, kinek nevével s eleven kedélyű dalával lapunk olvasói is több ízben találkoztak, előfizetést hirdet egy kötet költeményre.

(A budapesti tanári egylet közlönyé-nek) harmadik és negyedik kettős füzeté is megjelent. Tartalmaz néhány bírálaton s apróbb cikkeken kívül egy emlékiratot is, melyet a tanáregylet a közéletnek átalakítása érdekében a vallás- és közoktatásügyi miniszternek beadott.

(Vas megyei lapok) ezim alatt Balogh Gyula és Török Dávid szerkesztése mellett heti-lap fog megjelenni Szombathelyen minden kedden.

(Uj zenemű.) Beküldetett szerkesztőségünkhez: Korondási magyar című zenemű, ajánlva gr. Ráday Gedeon főkapitánynak, Palotási Jánostól.

Egyház és iskola.

(A kultuszminiszter) meghívása folytán összegyűltek f. hó 20-án a tankerületek főigazgatói, a kath. gymnasiumok és főreáltanodák tanárai, tanácskoznia a köznevelési szervezés felé.

(A magyarországi ágostai egghégyetem) f. hó 24-én tartotta közgyűlését Pesten. Prónay Gábor b. egyetemes felügyelő a tanácskozás első tárgyánál azon vallásminiszteri rendeletet tüzvén ki, mely az 1859-iki patens teljes visszavételét adja az egyetemmel, Zsedényi Edde tiszai kerületi felügyelő indítványozta: 1) intézzen az egyetem hálafeliratot Ó Felségséhez a patens visszavételért; 2) jelentse ki, hogy a volt patentális kerület, esperességek és egyházak tagjai lesznek, honnan kiváltak; 3) borítson fátlyolt a múltakra s törvényesítés a patens alapján megválasztott és beigtatott lelkeseket és tanítókat.

(A szamosújvári reformátusoknak) 8000 főt engedélyezett Ó Felsége templomépítésre, az ottani fejedelmi templomából történt kizáratásuk kárpótlásául.

(Iskolai értesítés.) A nagy-körösi h. h. lyceumban, szintegy a gymnasiumi és bölcsészeti tanfolyamban, mint a tanító képezésében az 1867.

tanévre leendő beírások, javító és magán vizsgák okt. 1.—5-ig tartanak; a rendes előadás 7-kén kezdődik meg. Azon növendékek, kik tápintezé-tük jótéményét élvezni óhajtják, az egész díja-sok, tisztességes ebéd, vacsora és kenyérért ha-vonként 6 fót, a jótéményesek 5 fót; a kik pedig csak ebéd és egész napra kenyér élvezetében kívánnak részesülni, ha egész díjasok, 5 fót, ha jótéményesek, 4 fót fizetnek, két havi illető-séget mindenki előlégesen tartozván az igazgató-ságnál letenni. Ha gymn. vagy bölcsész. osztály növendékei akarják magukat a jótéményesek közé felvétetni, tanodai jó bizonyítványaik mel-lett szegénység bizonyítványt is tartoznak elő-mutatni. Megjegyzendő, hogy városunkban ma-gán polgároknál is nyerhetni minden ellátást igen jutányos árt. Kelt Nagy-Körösi, szept. 19-én 1867. — Ádám Gerzon m. k., lyc. igazg. tr.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

(A magyar földhivatal) működésének Horvát- és Tótországra kiterjesztését Ó Felsége megengedte.

(A magyar hitelintézet) mint hallani, Pozsonyban, Kassán, Aradon és N.-Szbenben fiók-intézeteket állít.

(Zalamegyei Szentgyörgy-völgye) közsé-gének megengedtetett, hogy évenként négyszer, és pedig: február 19-én, ápril 12-én, június 8-án és aug. 10-dik napján országos vásárt tarthasson.

(A marhavérs Erdélyben) mind inkább terjed. Csikszékben 10 községben dühöng, s a Bar-czaságon legkevésbé sem szűnik. A hivatalos nyo-mozás kiderítette, hogy a ragályt Oláhországból hozták be, a hiányos kontumácia folytán.

(A marhavérs) Kolozs megye alsó kerüle-tében is kiütött. Sz.-Akna, Sz.-Erked és N.-Nyul-as községeiben már 21 darab marha hullott el; minek folytán a Tekében és Bátoron tartani szo-kott hetivásárokat ideiglenesen betiltatták.

(A gőzmalom) szaporodnak. Nem csoda, miután a világtárlat sikere szerint: a világ leg-jobb lisztjét Debreczenben, aztán Miskolcson és Pesten őrlik. A magyar liszt világtárlatba jött, s gyártása hálás. Blum gőzmalma a bombatér mel-lett ma-holnap szintén kész lesz. Már négy eme-lete főnnáll s még másfelet akarnak rá építeni. E malomban naponként másfél ezer mázsa lisztet akarnak őrteni.

(A köbnyai szüret) okt. 7-re határozták.

(A bihar megyei Érmelléken) a szüret ideje következő napokra határozottat: bíráké okt. 18, 19, szőlőfűlajdonosoké okt. 22-kén.

(A budai bortermelőknél) a belügyminisz-terium a tanács útján azt javasolja, hogy a szőlő-szemeket ne préseljék a csutkával együtt, hanem morzsolják le a szemeket, mert így a bor sokkal zamatosabb.

Közlekedés.

(Az alakulóban levő teher szállítási) és ha-jókölesőn részvény-társulat oly érdeket keltett az itteni keresk. körökben, mikép rövid időre az eszme megpendítése után az előre meghatározott alapító már fedezve volt, és pedig kizárólag az itteni keresk. osztály tagjai által, s hogy rövid idő múlva az első alapítói értekezés is meg fog tartatni. Azt is hirdik, hogy számos csatlakozási nyilatkozat folytán a részvénylétét 3 millióról 6 millióra emelik, s az alapszabályok megerősítését a részvényalásrész megnyitása nyomban követi.

(Kolozsvár körül) megkezdtek már a vasút részére kisajátítandó magán birtokok fölmérését.

(Rába-szabályozás.) Szabó Kálmán györ-megei első alispán által f. hó 17-én tartott érte-kezleten határozatba ment, hogy alulról fölfelé vétetik foganatba a Rába-szabályozás, és nem Marczaltónél kezdetűnk a munka, hanem a Du-nába való ömlés pontjánál.

(A bérmentesítlen vagy elégtelenül bérmen-tesített) oly helyi levelek pót-vitel-díja, melyek a felvétel postahivatal saját kézbesítési körében adatnak le, f. é. okt. 1-jétől kezdve, egy-egy ki-fizetetlen vámlat vagy latrés után 5 król 3 kr-ra szállítatik le.

Mi újság?

(Kossuth Lajos) levelet intézett a „Pesti Napló“ szerkesztőjéhez, az ellene ama lapban tá-masztott vádakat czáfolva. A levél élénk, értele-hes, csapongó humoru, helyenként a szenvedélyes-ség hangjába átcsop. Még két levele fog követ-kezni ugyancsak a „Pesti Napló“hoz, további czáfolatul. B. Kemény már fölvetta a tollat elle-nébe.

(Gr. Karácsonyi Guidó) nagy alapítványa (a trónörökös születésére) minden évben nagy ka-matot juttat jótékony czélokra. Az idei kamat 5250 ft. Ezt az alapító jelenleg így osztá föl: 4000 ft a honvédelomnak, (s ebből 1050 ft a bácsi, te-mesi, torontási és krassói honvé-özvegyek, árvák és rokkantoknak,) 600 ft a m. gazdaságonyos nevelő intézetének, 200 ft az eperjesi négyelet se-gély-pénztárának, s 200 ft a buda-krisztinavárosi szegényeknek.

(Sulutz érsék) több, végrendeletében elő-sorolt kész művet hagyott maga után kéziratban, melyek következők: Megjegyzések a fölött, hogy a régi egyházi szokásokat, gyakorlatot, intézmé-nyeket és fejelemet bármily magas egyházi ható-ságnak sem szabad megsejtetni, megváltoztatni, vagy eltörölni az egész egyház tudta és beleegye-zése nélkül. A papok házassága a keleti egyház-ban. A római pápának a keleti katolika egyház által elismert előjogi. — A keleti kat. egyház-nak Jézus Krisztus a szent atyák tanításán és az összes katolika egyház régi gyakorlatán alapuló fejeleme és tanítása a házasság teljes fölbonthatása iránt, az egyik házasság felbonthatás iránt, az egyik házasság felbonthatás iránt, az egyik házasság felbonthatás iránt, az egyik házasság felbonthatás iránt.

(Gr. Apponyi György) képviselői állásá-ról leköszönt.

(Földrendés.) Nógrádmegyéből írják ne-künk: „Alsó-Pálfalván s vidékén u. m.: Salgó-Tarján, Baglyasalysa s Felső-Pálfalva község-ekben folyó hó 22-kén esteli 7 és 8 óra között, há-romszori földrengés volt érezhető, melyek közül az utolsó oly mértékben tört ki, hogy a kaszin levő poharak s findsák egymáshoz verődtek és lehullottak; a közép közül pedig némelyek jag-gatva futottak ki az utcára, hogy a világ elvész.“ Pétervárárról is erről értesítenek épen a fennjel-zett időről.

(Bádszegyei bírtokos Vojnic Mátys ár) az általa nyert 15 arany lötenyészési jutalmat a pesti gyepen tartandó „mezei gazdák versenyére“ ajándékozván, ehhez a pesti lovar-egylet 3 aranyat adott s a díjat következőkék tüzte ki: Mezei gaz-dák verseny. (Vasárnap október 20-án.) Futhat-nak mezei gazdák saját lovai, egyszer a pálya körül. Az első 10 aranyat, a második 5 aranyat, a harmadik 3 aranyat nyer. Bejelentés a futás napján.

(A Lauffer testvérek) könyvkereskedése kö-zelebb meg fog szűnni. Laufferék ugyanis a keres-kedést más kezébe adják s egyedül a könyv-kiadással fognak foglalkozni.

(Wagner László) honfőtársunkat a múlt napokban a „jury pour les cultures e vapeur et de labours profonds“ (gőzekék és egyéb gazda-sági gőzgépek juryje) tagjává nevezte ki a fran-czia központi kiállítási bizottság. E kitüntetés annál megtisztelőbb, mivel azon jurybe Francia-ország hét legnevezetesebb gazdája (Lecouteux elnök, Toqueville, Chertemps, Vallerand, Flach, Houel és St. Hilaire) mellé csak két idegen ne-veztek ki: De Vincenzi Olaszország 1866 ki ke-reskedelmi miniszterét (jelenleg az olasz kiállítási bizottság elnöke) és Wagner Lászlót.

(A budai lövészegylet) közelebről díszlő-vész-ünnepélyt fog rendezni; meghívta rá az or-zság minden lövész-egyletét.

(A pesti jótékony négyelet) szemhályog gyógyintézetében a múlt nyáron összesen 28 be-teget ápoltak: 21 férfit és 7 nőt. Mind szürke há-lyogban szenvedvén, mindzett műteni kellett, s 25 visszanyert szemé világát, egy javult, kettőnél pedig nem volt a műtétnek sikere.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 39-ik számához 1867.

(A Fillingér kávéház) bezáratik, vagy leg-alább nevet és gazdát változtat. 16 év óta áll fenn, nevezetes gyűllyhelye volt az ifjúságnak. Fillingér János meghalt, utóbb neje vitte az üzletet, de most fállygá vele.

(Tóplucz fürdőben) érdekes római régiség-ekre akadtak. A jelenleg ott mulató ir-országai régész: Mac Donnel és Kukuljevics Iván kezde-ményezése folytán ugyanis ásatásokhoz fogtak, a mit a legszebb eredmény kísért. Római téglák, fogadalmi táblák, hamvvedrek, edény és üvegda-rabok, bronztörödek mindenütt nagy mennyi-ségben mutatkoznak, és Probus, Caracalla és Constans császároktól egynehány érmet is talál-tak. Egy kisebb nagy térségben pedig teme-tőt fedeztek föl. E hely is római telepítvény volt, melyet a Konstantin után következett időkben tűzzel pusztítottak el.

(Goldbergerék nagy adományok történe-lét) így írja le egy bécsi lap: Goldberger Erzsé-bet asszony, egy megáldott és messze szétágazott család törz-anya szept. 19-én kihaltatást kért az épen Bécsben időzött Gorove minisztertől, s neki 20,000 forintot oly czébból adott át, hogy az a ma-gyarországi kereskedés, nemzetgazdaság és ipar emelésére fordítassék. Aztán rögtön gr. Andrássy miniszterelőkhöz ment, ennek az ő felségök kez-deményezte honvédelom javára 2000 forintot át-adandó. Magyarországon, hol a Goldberger név a legismertebbek közé tartozik, csak újabb jelét fogják az adományokban azon nemesszövetségnek látni, melynek az immár 85 éves felül levő asz-szonyság, egész hosszu életén keresztül, nagy részt egész csendben, annyl jelt adta. Sok ezert fordít az öreg asszonyság adakozó keze évenként a szegények javára, és minden valóban szűkölködő, valláskülönség nélkül, készseglyét lel nála. És azon hazaszeretelt, mely az itt említett két ado-mányban oly szép kifejezésre ért, Goldberger név asszonyság gyermekeinek, 10 fiának és 6 férjnél levő leányának szívét is betölti. A család a legva-gyonosabbak közé tartozik az országban, s vagyo-nát csaknem száz év óta folytatott iparos munkál-kodásának köszöni, melyet bizást nevezhetünk minden tekintetben mintaszerének. A szerény kartongyár, melyet még a múlt században kezdtek Ó-Budán, évről évre hatalmasabb fejlődött, és ma tekintélyes iparintézet, mely száz meg száz mun-kást táplál, s melynek gyártmányai ben az ország-ban ugyiszólván egyeduralmukodó, Olaszországban, keleten és a Dunajélelemekben pedig nagy sikerrel versenyeznek a svájci és angol gyártmá-nyokkal. — Goldberger név asszony késő öregség-geig, fáradatlan tevékenységben állt, a szakértel-mes törekvés méltó példákjában fainak éln, s csak pár éve, hogy nyugalmába lépett, s azóta leg-kevésbébb és legnemesb foglalkozásának: a jóté-konyaságnak él.

(Nagy verekedés.) A napokban Szabar helységben bucsu levén, annyira eltévédtek ez ősi szokás kegyeltes megtartásától, hogy nem irtöz-tak azt a vérengzés pokláddá változtatni. Az ottani koromban ugyanis összeveszték, s a pandurok, midőn őket csillapítani akarták volna, ezeknek rohantak és ennek következtében két egyén me-ghalt, 7 nehéz, 16 könnyen megszebesült.

(Garibaldit elfogták) és Alessandria vá-rába bezárták. Rég beszélték már, hogy küzi a pápát Rómából s visszahadja Olaszországnak tör-ténelmi nevezetességű fővárosát. Az olasz kor-mány azonban meg kívánta tartani a francziával kötött szerződéseket, hogy ne vigye nyakára Régi szövetségességét. Ezért fogatta el Garibaldit Róma felé vivő útjában.

(Iskola és csárda.) Egy utazó írja, hogy Zalából Somogyba utazván, a sz.-györgyi vasut-állomás közelében egy „Bathányi-csárdát“ talált.

E kegyeltes nevű csárda semmikép sem viselheti magán a melegegés és képmé, sőt a botrány orvos-lást kíván. Ugyanis e nevezett csárdában az eres az alatt a szomszéd faluból is összejövő gyermekek nyáron át iskolailag — privat-e vagy rendes? nem tudjuk — taníttatnak, míg benn trágár beszédek közt a poharak ürittetnek. A haszonbérlet és ta-nítót levelezők izraelitának mondja. Jelenlété-ben megtörtént, hogy a csaplárosné a tanítót pinczébe küldé borért s így a tanítás egy időre félbeszakadt.

(A képviselők közt) 31-en vannak kor-mányhivatalnokok.

(A kolera) kiütött Rigyczán; hir szerint Baranyában és Trencsében is mutatkozik.

(Mérgezési kísérlet.) F. hó 9-én Debreczen-ben egy vasuti conductornál szolgáló nőcseléd gazdáját s ennek családját kékkövel akarta meg-mérgezni. Tettét önként beismerte, mondván, hogy az ellenében való rossz bánásmódot akart bo-szút állani. A leány azzonnal befogottat.

(Halálhíradások.) Csákváron meghalt 86 éves korában Malter Ferencz, a vértessaljai egyház-megye főesperese, a dunamelléki ref. egyházkerü-letnek volt helyettes superintendense. — Oláh János, nemes-péceli lelkész szept. 7-én meghalt; 25 évig volt ama község lelkésze; sok czikk jelent meg tőle a „Tudományos Gyűjtemény“ ben. — Eötvös Tamás, Beregmegei volt alispánja, több ízben országgyűlési követ, 1848—49-ben kor-mánybiztos, jelenleg Beregmegei Munkács kerü-leti országgyűlési képviselő huzamos beteges-eds után tüdőelütés következtében 1867. szept. hó 16-án, életének 67-ik évében jobblétre szerenült.

(Sajátságos távirat) érkezett a Honhoz; így szól: „Meghalattak a Pesti Naplóban; kérem támaszkodni föl a Honban, mert ellenem nagy boszúságára élek és jó egészségnek örvelek. Bizay.“ Az igaz, hogy a Napló után majd minden lap megirta volt halálát.

Adakozások Pákh Albert sírem-lékére.

XXII. közlés. A „Vasárnapi Ujság“ szerkesz-tőségéhez beküldettek: Kelet-Indiából Simlából Duka Tivadar 15 ft. — Pest-ről Görgei István 5 ft. — Debreczenből Révész Imre 30 kr., Révész Imréné 30 kr., Révész Kálmán 20 kr., Révész Gizella 20 kr. Összesen 1 ft. — Pestről Benedikt György 1 ft. — A tolnageyeri hógyézi kaszinó-egylet 2 ft. — Krizbárol Szemerjay Károly 20 kr. — Moóról Heltay István 10 kr. — Garam-Ujfaluból Sretvizer Lajos 30 kr.

A XXII-ik közlés összege 24 ft. 60 kr. Az I—XXI-ik közléssel együtt begyűlt ed-dig összesen 1224 ft. 60 kr. 7 db. ezüst huszas és egy db. bajor tallér.

Nemzeti színház.

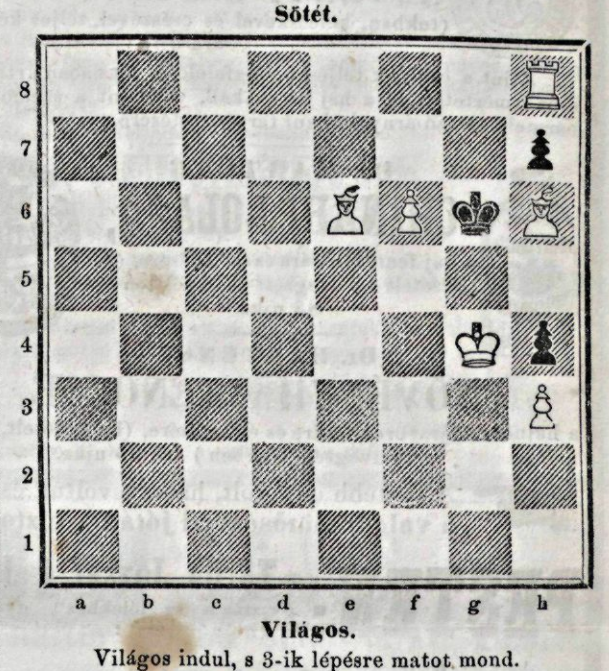
Péntek, szept. 20. „Macbet.“ Szomorújáték 5 felv. Irta Shakespeare; ford. Szász Károly. A brit óriás e leg-nagyobb szerű művében a két főszerepet Tóth József és Jókainé játszották. Macbet azonban nem a Tóth J. egy-niséhez való szerep, s e jeles művésztünk azt épen nem adta kielégítőleg; a nagyraívó s a korona bírtokáért király-gyilkosságra vetemült hősből közönséges, sőt alás gonosztévőt csinált, s oly tulajdon színezte azt, hogy helyen-ként majdnem undort költött. Ellenben Jókainé kitünőleg alta a lady nagy szerű szerepét. A kisebb szereplők sem elégtettek ki s az egész mű hatása csak közepes szerű volt. Szombat, szept. 21. „Alarcos bá.“ Opera 5 felv. Zene-jét szerz. Verdi. Vasárnap, szept. 22. „Szentiványi álom.“ Színmű 5 felv. Irta Shakespeare; ford. Arany János. Hétfő, szept. 23. „Macbet.“ Szomorújáték 5 felv. Irta Shakespeare; ford. Szász Károly. Kedd, szept. 24. „Alcajdró.“ Opera 3 felv. Zenejét szerz. Bellini. Szerda, szept. 25. „Utolsó levél.“ Vigjáték 3 felv. Irta Sardou; ford. Szerdahelyi. Csütörtök, szept. 26. „Zampa.“ Opera 3 felv. Zenejét szerz. Herold.

Szerkesztői mondanivaló.

— A boroszlói dárdó. Csupán a rimelést dicsérhet-jük, de a balladái szerkeszté tőlől sem kielégítő. A ké-pék megvannak, elő fogjuk keresni s elküldjük. — Sárospatak. H. N. L. A kérdézet cikkek nem kerültek kezünkhez. — Pest. P. J. A krajnai népmondát közölni fogjuk. Ohajtanánk a nyelvezetben némi változást tenni, mi azon-ban csak személyes találkozást után volna eszközölhető. — B. Emma. Illetékes felszólalás a mérgező gyű-szűről jövő számunkban közleljük. — Mándok. G. J. A szép rajzokat köszönettel vettük s az utolsóhoz az adatokat is elvárjuk. Kérjük a többi is. — N. Váradi. K. P. Az epigrammok nem ütnek meg a közönlőségesség mértékét. — Trencsin-Teplitz. L. A. A választ átküldöttük a „Hon“-nak, hol a felszólalást előidéző cikket megjelent. — Udvarhely. Z. D. A versben egy új eszme sincs s bár alakja elég csinos, nem közölhetjük.

SAKKJÁTÉK.

409-dik sz. f. — Klett Fülöptől, (Ludvigsburgban).

Világos indul, s 3-ik vezéret matot mond. 77-dik számú játszma. — A párisi világhi-lítási tornából.

Table with chess move notations and player names (Neumann, Világos, Sötét, Kolisch).

Lapunk mai számához van mellékelve Tot-tis és Kren rumburgi vászon- és szőnyeg-aru-kárának arjzekelete, azok számára, kik csupán a Va-sárnapi Ujságra vannak előfizetve.

TARTALOM.

Almási Balogh Pál (arckép.) — Mámorosan. — II. Rákóczy György fejedelem megválasztása és beigtatása (vége). — Spanyolországi képek (képpel). — Halászat az Északi-tengeren (képpel). — Salgó vár (képpel). — Gás-pár honvédtábornok levele. — Ausztráliából. — A kakaó, vagy csokoládé. — Egyveleg. — Tárház: Irodalom és mű-vészet. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közlekedés. — Mi újság? — Adakozások Pákh Albert síremlékére. — Nemzeti színház — Szerkesztői monda-nivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Felölés szerkesztő: Nagy Miklós.

HETI-NAPTÁR. Table with columns for months, days, and religious events.

